

[Stinus]

landsbistand med forskellige andre ordninger. Politisk tjener Lomékonventionen til at knytte AVS-landene tættere til Europa, og i virkeligheden er den i forhold til hvert enkelt AVS-land bilateral i sin karakter. EF-landene opnår en mere sikker forsyning af nødvendige råvarer og friere adgang til at foretage investeringer i AVS-landene. Til gengæld opnår de deltagende udviklingslande naturligvis også en række fordele: foruden egentlig bistand toldfrihed for landenes eksport til EF på næsten alle varegrupper, som ikke er omfattet af EFs fælles landbrugspolitik, stabilisering af eksportindtægter for en række råvarer, Stabex-ordningen, og det særlige støttesystem på mineralområdet.

Men Lomé-samarbejdet har alligevel på mange områder været en skuffelse for AVS-landene. De har tabt markedsandele i EF, og handelsbalancen mellem de to landegrupper er faldet fra et pænt overskud for AVS-landene i 1976 til et stort underskud. Industriasamarbejdet har ikke fungeret i praksis, og bistanden er faldet i realværdi pr. indbygger. I den forbindelse må det være rimeligt at stille spørgsmål til udenrigsministeren om, hvorfor der endnu findes ubenyttede midler i tidligere europæiske udviklingsfonde. Der har ikke været penge nok i Stabex-ordningen til blot nogenlunde at kompensere for det indtægtstab, som det dramatiske fald i råvarepriserne har afstedkommet. På den baggrund hilser det radikale venstre velkommen, at der med Lomé III-konventionen sker en reel forhøjelse af beløbet til Stabex-ordningen, ligesom vi betragter det som et fremskridt, at der etableres en større risikodækning med tilføjelse af nye Stabex-produkter, og at der er tale om en lettelse med hensyn til kravene til, hvor stor økonomisk betydning en Stabex-vare skal have i det pågældende AVS-lands økonomi, samt hvor store udsving der kan udløse Stabex-overførsler.

Men afgørende er og bliver det, at der er penge nok i Stabex-ordningen, og det er i høj grad et spørgsmål, om det beløb, der er afsat til Stabex over en 5-årig periode, er stort nok til at kompensere udviklingslandene for indtægtstab ved faldende råvarepriser.

Der er grund til at bemærke afsnit I i anden del af konventionen om udvikling af landbruget og bevarelse af naturressourcer. Der er ikke mindst grund til at glæde sig over aftalen om eventuelt salg af fødevarer-

stand til priser, der ikke forstyrrer det nationale marked. At et eventuelt salgspøvenu skal anvendes til projekter i landdistrikterne, understreger yderligere, at man har forstået vigtigheden af øget fødevarselvforsyning.

Også afsnittet om bekæmpelse af tørke og ørkendannelser gennem bl.a. formindskelse af skovrydninger og genplantninger af skove er en særdeles positiv nydannelse.

Lomé III-konventionen er en samarbejds-aftale mellem 66 udviklingslande og EF-landene og er udformet sådan, at den kommer begge parter til gode. Det er altid et godt udgangspunkt for en aftale, men det betyder også, at der ikke er nogen grund til at skamrose EF-landenes indsats, når det gælder samarbejdet med udviklingslandene.

Albrechtsen (VS):

Den 3. Lomékonvention skal ses på den baggrund, at især en lang række afrikanske lande har oplevet faldende råvarepriser og stigende gældsætning, negative kapital- og handelsbalancer, tørke og hunger, i mange tilfælde også direkte faldende produktion. Lomékonventionerne har aldrig været – og denne vil heller ikke komme til at blive – nogen løftestang for disse lande til at løse de problemer, de står i. Hvis man ser på bistandssiden, er det for det første en bistand, som opbygges via EF. Det er der andre ordførere der har været inde på, det problem. For det andet er selve bistandsbeløbet ganske utilstrækkeligt set i sammenhæng med de problemer, jeg lige har nævnt.

En anden side af sagen er, at Loméaftale-systemet i allerhøjeste grad er med til sammen med en række andre mekanismer at fastholde u-landene i rollen som producenter af råvarer, især af mineralske råvarer og landbrugsprodukter, og samtidig fastholde dem i rollen som aftagere af forskellige typer af investeringer fra de mere velstående lande. Det er korrekt, som nogle har nævnt, at investeringerne har bevæget sig over til andre områder på det seneste end f.eks. de afrikanske lande, fordi den afrikanske økonomi simpelt hen er kommet i en så håbløs situation, at de selv på grundlag af ekstremt lave lønninger osv. ikke engang er attraktive for vestlig kapital at investere i.

I forhold til hele den problematik løser Loméaftalerne altså ikke nogen problemer;